

Sygn. akt III Ca 450/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 września 2015r.

Sąd Okręgowy w Nowym Sączu, Wydział III Cywilny Odwoławczy w składzie

następującym:

Przewodniczący - Sędzia SO Agnieszka Skrzekut (sprawozdawca)

Sędzia SO Zofia Klisiewicz

Sędzia SR del. Rafał Obrzud

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Burnagiel

po rozpoznaniu w dniu 3 września 2015r. w Nowym Sączu

na rozprawie

sprawy z powództwa małoletnich W. P. i K. P. działających przez przedstawiciela ustawowego J. P.

przeciwko P. P.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Sączu

z dnia 30 kwietnia 2015 r., sygn. akt III RC 92/15

oddala apelację.

Sygn. akt III Ca 450/15

UZASADNIENIE

W dniu 20 marca 2015 r. J. P. reprezentująca małoletnich W. P. i K. P. wniosła pozew skierowany przeciwko P. P. o podwyższenie do kwot odpowiednio po 700 zł i 600 zł miesięcznie alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 23 kwietnia 2012r. w sprawie sygn. akt IC 200/12 w wysokości odpowiednio po 400zł i 300 zł miesięcznie.

Wyrokiem z dnia 30 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy w Nowym Sączu powództwo to częściowo uwzględnił i zasądził od pozwanego tytułem alimentów na rzecz małoletniej powódki W. P. kwoty po 1 200 zł miesięcznie, płatne w tej wysokości z góry począwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 30 czerwca 2015 r., a od 1 lipca 2015 r. kwoty po 600 zł miesięcznie do 10 –tego każdego kolejnego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniej powódki J. P. z ustawowymi odsetkami na wypadek uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, w miejsce alimentów zasądzonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Nowym Sączu z dnia 23 kwietnia 2012 r., sygn. akt I C 200/12 (pkt I). Analogicznie zasądził od pozwanego na rzecz małoletniego K. P. tytułem alimentów kwoty po 450 zł miesięcznie, płatne w tej wysokości z góry począwszy od dnia 1 kwietnia 2015 r. w sposób jak powyżej (pkt II). W pozostałej części powództwo oddalił (pkt III). W części dotyczącej wniosku o udzielenie zabezpieczenia postępowanie umorzył (pkt IV),

koszty postępowania pomiędzy stronami wzajemnie zniósł (pkt V), a pozostałymi kosztami postępowania obciążył Skarb Państwa (pkt VI). Wyrokowi w pkt I i II nadał rygor natychmiastowej wykonalności (pkt VII).

Sąd Rejonowy ustalił, że wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2012r. w sprawie sygn. akt IC 200/12 Sąd Okręgowy w Nowym Sączu orzekł rozwód małżeństwa J. P. z P. P. bez orzekania o winie, miejsce pobytu małoletnich dzieci stron: W. P. i K. P. ustalił przy matce, a władzę rodzicielską pozwanego ograniczył do prawa współdecydowania w sprawach kształcenia, wyboru zawodu i wyjazdów zagranicznych. Obowiązkiem utrzymania małoletnich obciążył oboje rodziców i zasądził tytułem alimentów na rzecz małoletniej W. kwoty po 400 zł, a na rzecz małoletniego K. po 300 zł miesięcznie. Sąd ustalił również kontakty ojca z dziećmi. Na datę wyrokowania J. P. mieszkała z dziećmi w domu rodzinnym. Razem z rodzicami prowadziła wspólne gospodarstwo domowe, przekazywała miesięcznie 400 zł na utrzymanie. Była właścicielką samochodu D. (...) wartości około 1 000 zł, nie posiadała innego majątku. Pracowała w zakładzie optycznym, zarabiała 1 200 zł. Małoletnia W. uczęszczała do VI klasy szkoły podstawowej, a małoletni K. do klasy „o”. Pozwany płacił alimenty na dzieci w kwotach po 400 zł i 300 zł miesięcznie. Ponadto partycypował w kosztach wyprawki szkolnej, utrzymywał dzieci w czasie, gdy przebywały u niego, dawał prezenty, zakupywał odzież. P. P. mieszkał sam w domu rodzinnym, w którym ma 1/6 udziału, którego koszt utrzymania ponosił. Zarabiał 1 200 zł netto.

Obecnie W. liczy 15 lat, jest uczennicą III klasy gimnazjum. K. ma 10 lat, jest uczniem III klasy szkoły podstawowej. Matka małoletnich nadal pracuje w zakładzie optycznym, zarabia 1 750 zł brutto. Wraz z małoletnimi i partnerem wynajmuje mieszkanie w N.. Partner J. P. przekazuje na utrzymanie mieszkania kwotę 500 zł miesięcznie, ponoszą koszt jego utrzymania w kwocie: 650 zł odstępnego i około 750 zł pozostałe opłaty (czynsz, woda, śmieci), prąd około 150 zł, a gaz około 150 zł. Na wyżywienie dla małoletnich przeznaczają po 400 zł, na środki czystości, higieniczne po około 50 zł, średnio miesięcznie na odzież, obuwie po około 70 zł. Na zakup biletu miesięcznego MPK dla W. wydaje 45 zł. Ponosi koszt dojazdu samochodem do pracy i dowozi syna K. do szkoły, miesięcznie jest to koszt około 130 zł. Koszt wyprawki szkolnej dla W. wyniósł: zakup książek 700 zł, plecak 120 zł, zakup mundurka, składka na komitet rodzicielski, składki klasowe i ubezpieczenie to kwota 480 zł. Na wyprawkę szkolną dla K. składał się zakup książek 200 zł, składki klasowe, komitet rodzicielski, ubezpieczenie to kwota 150 zł. Tak jak i W. pozostałą wyprawkę zakupił synowi pozwany. Na zakup przyborów szkolnych pozwany przeznaczył dla dzieci 600 zł, w tym przekazał córce 200 zł na zakup torby. Co miesiąc na dodatkowe lekcje z chemii dla W. wydatkowana jest kwota 30 zł (raz w miesiącu), a z matematyki 100 zł (4 razy po 25 zł). W. P. przystępowała do Sakramentu Bierzmowania. Koszt związany z tą uroczystością wyniósł około 300 zł (zakup stroju galowego dla małoletniej, wystrój kościoła, składki). Na wyjścia do kina, basen przeznaczona jest dla W. kwota 30 zł. Pozwany opłaca córce zajęcia fitness na kwotę 100 zł miesięcznie. Małoletni K. jest członkiem Klubu Sportowego (...), koszt badania lekarskiego to kwota 50 zł, miał dwa badania i zapłaciła za nie matka małoletniego. Przeznaczyła też 90 zł na turniej, w którym małoletni bierze udział. Koszt ubezpieczenia syna w kwocie 40 zł rocznie opłaca pozwany. Na zakup dwóch plecaków dla małoletniego, gdyż jeden został zniszczony, przeznaczona została kwota 200 zł. Małoletnia W. pozostaje w stałym leczeniu ortodontycznym, obecnie zachodzi konieczność założenia dwóch aparatów ortodontycznych na górny i dolny łuk. Koszt założenia jednego łuku to kwota 1 700 zł. Na zakup jednego aparatu J. P. zaciągnęła kredyt. Leczenie ortodontyczne jest prywatne, matka małoletniej ponosi również każdorazowo koszt wizyty lekarskiej w kwocie 70 zł. Dzieci okresowo zapadają na infekcje, małoletni K. częściej niż siostra, na lekarstwa matka przeznaczają w takich sytuacjach około 150 zł. J. P. jest właścicielką samochodu D. (...) z 1999 roku, którego koszt utrzymania ponosi, nie posiada innego majątku.

P. P. pracuje i zarabia 1 500 zł netto. Mieszka nadal sam, w domu rodzinnym, którego koszt utrzymania ponosi w kwocie: 115 zł prąd, 65 zł gaz z butli, 80 zł woda i 120 zł podatek. Zakupuje na sezon węgiel za 800 zł i drewno na rok za kwotę około 300 zł. Na swoje utrzymanie przeznaczają około 700 zł (wyżywienie, środki czystości i higieniczne, odzież). Pozostaje w leczeniu dermatologicznym – koszt wizyty prywatnej pierwszej 100 zł, kolejne 70 zł, ostatnio na lekarstwa wydał około 250 zł. Jest właścicielem samochodu m-ki F. (...) z 2000r., ponosi koszt jego utrzymania. Spłaca dwa kredyty zaciągnięte na zakup pralki w kwocie 101 zł miesięcznie (spłata do 2016 r.) i kredyt konsolidacyjny w kwocie po 147 zł miesięcznie (spłata do lutego 2016 roku). Płaci alimenty, dodatkowo kupuje dzieciom odzież, obuwie, daje prezenty, ponosi koszt utrzymania dzieci w czasie, gdy są na ustalonych kontaktach, chodzi z nimi do kina, parku rozrywki. Ze sprzedaży surowców wtórnych zakupił synowi laptopa za kwotę 2 370 zł. Kupił również synowi tablet za

kwotę 628 zł. Opłaca abonament telefoniczny syna w kwocie 30 zł i 30 zł Internet. Dwukrotnie zorganizował dzieciom naukę jazdy na nartach wraz z wynajęciem instruktora, łącznie za kwotę 450 zł. Zakupił dzieciom trampolinę i basen, z których korzystają w sezonie letnim w czasie pobytów u pozwanego. Poniósł koszt leczenia stomatologicznego syna w kwocie 150 zł.

W takim stanie faktycznym Sąd powództwo uznał za częściowo uzasadnione. W ocenie Sądu za zgodne z zasadami doświadczenia życiowego ocenić należy twierdzenie matki małoletnich powodów, że wraz z upływem czasu, jaki minął od czasu nałożenia obowiązku alimentacyjnego na pozwanego w dotychczasowej wysokości, wzrosły koszty utrzymania małoletnich. Miał tu Sąd na względzie przede wszystkim to, że małoletnia W. rozpoczęła już naukę w gimnazjum, a małoletni K. w III klasie szkoły podstawowej. Za usprawiedliwione koszty utrzymania ocenił Sąd koszty, w jakich małoletni powinni partycypować w kosztach obecnie wynajmowanego przez ich matkę mieszkania, koszty zajęć korepetycyjnych i koszty leczenia ortodontycznego małoletniej W.; koszty związane z wyżywieniem i potrzebami szkolnymi małoletnich. Mając przy tym na uwadze koszty zakupu i założenia aparatu ortodontycznego dla małoletniej W. za uzasadnione ocenił Sąd podwyższenie alimentów na jej rzecz za okres od kwietnia do czerwca 2015 r. do kwot po 1200 zł. W pozostałym okresie uznał Sąd, że kwotami adekwatnymi do obecnych usprawiedliwionych potrzeb małoletniej W. od dnia 1 lipca 2015 r. i małoletniego K. od dnia 1 kwietnia 2015 r. będą kwoty odpowiednio po 600 zł i 450 zł. Zdaniem Sądu kwoty te mieszczą się równocześnie w zakresie możliwości finansowych pozwanego. Mając na względzie, iż ten dokonał zakupu na rzecz małoletnich drogiego sprzętu elektronicznego oraz ponosi inne opłaty związane z ich potrzebami za niewiarygodne uznał bowiem Sąd jego twierdzenia, że jego zarobki wzrosły jedynie o 300 zł oraz, że nie ma on zdolności kredytowej

Oddalając powództwo w pozostałej części wskazał Sąd, że obciążenie pozwanego kwotami wyższymi aniżeli powyżej byłoby niezasadne i stanowiłoby dla niego nadmierne obciążenie. Miał Sąd tu nadto na względzie, że pozwany regularnie partycypuje w kosztach utrzymania małoletnich, nie tylko płacąc zasądzone alimenty, ale także kupując dzieciom odzież, obuwie, prezenty, zawozi ich do lekarza.

Pozwany wyrok w części uwzględniającej powództwo, tj. w pkt I i II oraz V i VII zaskarżył apelacją. Zarzucił naruszenie art. 233 § 1 kpc przez przyjęcie, że: posiada on wyższe niż deklaruje dochody, w sytuacji gdy pozwany wskazał, że jego stałe dochody w wysokości około 1 500 zł nie wystarczają na zaspokojenie jego miesięcznych wydatków, musi on korzystać z pomocy rodziny, a ewentualne jego dodatkowe źródła dochodu zdarzają się sporadycznie oraz przez uznanie za niebudzących wątpliwości wydatków przedstawionych przez matkę małoletnich, w sytuacji, gdy nie przedstawiła ona żadnych rachunków na ich potwierdzenie, gdy jednocześnie były one kwestionowane przez pozwanego, a ich suma przekracza o kwotę 800 zł wskazywane przez przedstawicielkę ustawową jej miesięczne dochody. Nadto zarzucił naruszenie art. 138 kro w zw. z art. 135 kro przez przyjęcie, że w realiach niniejszej sprawy kwota zasądzonych alimentów jest adekwatna do usprawiedliwionych potrzeb małoletnich i koresponduje z możliwościami majątkowymi i zarobkowymi pozwanego.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez oddalenie powództwa, ewentualnie o jego zmianę i podwyższenie alimentów do kwot po 500 zł i 400 zł odpowiednio na rzecz małoletniej W. i małoletniego K., bądź o jego uchylenie w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest niezasadna.

W sprawie nie zachodzą również uchybienia, które Sąd Okręgowy bierze pod uwagę z urzędu, a których skutkiem byłaby nieważność postępowania – art. 378 § 1 kpc.

Sąd Okręgowy podziela ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego oraz wnioski prawne wyciągnięte na ich podstawie i przyjmuje je za własne.

Zarzut naruszenia art. 233 §1 kpc ocenić trzeba za chybiony. Zważenia wymaga, że ocena materiału dowodowego co do zasady pozostawiona jest Sądowi I instancji, a co jest wyrazem dążenia do urzeczywistnienia zasady bezpośredniości. Sąd Rejonowy zgodnie z tą zasadą, stykając się wprost z dowodami, a zwłaszcza, osobowymi, ma niewątpliwie większą możliwość poprawnej, adekwatnej do rzeczywistego stanu rzeczy ich weryfikacji. W związku z tym, w jej ramach swoboda Sądu jest szeroka. Jej granice wyznaczają jedynie zasady logiki i doświadczenia życiowego. Tylko uchybienie tym ostatnim pozwala w ramach kontroli instancyjnej na podważenie dokonanych przez Sąd Rejonowy ustaleń. Wbrew natomiast temu co podnosi apelujący takiego uchybienia tym zasadom nie można stwierdzić w niniejszej sprawie.

I tak, w szczególności żadnych zastrzeżeń w ocenie Sądu Okręgowego nie nasuwa pozbawienie wiarygodności twierdzeń apelującego co do wysokości faktycznie osiągniętych przez niego obecnie dochodów. Za nieprzekonującą uznać należy zwłaszcza argumentację, w której apelujący podnosi, że na tę okoliczność przedłożył zaświadczenie o zatrudnieniu, z którego wynika, że otrzymuje on wynagrodzenie w wysokości 1 500 zł. Powszechnie wiadomym jest, iż w branży budowlanej, w jakiej obecnie zatrudniony jest apelujący, z uwagi na obciążenia podatkowe, ujawniana jest jedynie część rzeczywiście otrzymywanych dochodów. Sam apelujący nie zaprzeczył zresztą, iż oprócz wskazanej kwoty otrzymuje dodatkowe dochody. Jego podkreślanie, że ma to miejsce jedynie „sporadycznie”, ocenić trzeba natomiast jako podyktowane celami, jakie zamierzał osiągnąć w niniejszym postępowaniu. Zgodzić należy się nadto z Sądem Rejonowym, że przedmiotowe twierdzenia apelującego nie mogą się ostać, gdy wziąć pod uwagę, iż dokonał on zakupu na rzecz małoletnich powodów sprzętu komputerowego, a nadto systematycznie łoży na zajęcia fitness córki, opłaca abonament telefoniczny i internetowy syna.

Niezależnie od powyższego wskazać należy, że przy ocenie możliwości zarobkowych i majątkowych obowiązanego do świadczeń alimentacyjnych, należy mieć na uwadze nie to, jakiej wysokości dochody on faktycznie osiąga, ale to jak mogłyby się one kształtować, gdyby wykorzystał on wszelkie, adekwatne do swych możliwości zawodowych oraz zdrowotnych sposoby zarobkowania. Biorąc natomiast pod uwagę zarówno wykształcenie jak i stan zdrowia apelującego, stwierdzić trzeba, że nawet jeśli przyjąć, że obecnie otrzymuje on jedynie dochód we wskazywanej kwocie to ma on predyspozycje ku temu, aby osiągać je na wyższym poziomie. Apelujący posiada wyuczony zawód jako ślusarz spawacz. Nadto z tytułu obecnie wykonywanej pracy ma doświadczenie w branży budowlanej. Nic zatem nie stoi na przeszkodzie aby wykorzystał on takie swe predyspozycje, szukając pracy lepiej płatnej. Powszechnie wiadomym jest bowiem, iż obecnie na rynku pracy istnieje podaż na pracowników o podobnych kwalifikacjach. Nie wykazał natomiast apelujący aby nie pozwalał mu na to stan zdrowia. Poza problemami o charakterze dermatologicznym, nie wskazywał on żadnych dolegliwości zdrowotnych. Trudno przyjąć zaś aby same problemy skórne stanowiły przeszkodę na tej drodze.

Co do obecnej sytuacji apelującego podnieść wreszcie należy, iż jeśli nawet przyjąć za prawdziwe jego twierdzenia, iż jego dochody są niskie, korzysta on z pomocy rodziny, to za niedające się pogodzić z jego obowiązkiem alimentacyjnym i nieracjonalne należy uznać jego decyzje finansowe, a to m.in. fakt zakupu pralki o wartości znacznie przewyższającej ceny rynkowe pralek o standardowych parametrach oraz wykupu dodatkowo pakietu gwarancyjnego (łącznie kwota – 2 400 zł). Apelujący powinien liczyć się ze swymi zobowiązaniami względem małoletnich i tak rozporządzać swymi dochodami, aby tym zobowiązaniom sprostać w pierwszej kolejności.

Na końcu wreszcie za bezskuteczne ocenić trzeba twierdzenia apelującego, iż swym zobowiązaniom czyni on częściowo zadość kupując dzieciom odzież, obuwie, prezenty, pokrywa koszty wizyt lekarskich. Nie kwestionując ich wiarygodności, wskazać należy, że w istocie Sąd Rejonowy takie przyczynianie się apelującego do zaspakajania bieżących potrzeb małoletnich powodów uwzględnił, oddalając powództwo ponad zasądzone ostatecznie kwoty.

Na aprobatę nie zasługują także te zarzuty, w których apelujący kwestionował uznanie za wykazane twierdzeń małoletnich powodów, aby usprawiedliwione koszty utrzymania małoletnich wzrosły od czasu poprzednio zasądzonych alimentów do kwot podawanych w pozwie. Żadnych skutków nie może tu w szczególności wywołać argumentacja, iż takie rzekome wydatki nie przystają do wysokości dochodów podawanych przez matkę małoletnich, jako źródło jej utrzymania. Wskazania w tym miejscu wymaga, że również matka małoletnich wysokość swych

dochodów starała się niewątpliwie umniejszyć. Na uwadze jednak należy jednocześnie mieć między innymi okoliczność, że matka małoletnich prowadzi obecnie wspólne gospodarstwo domowe ze swym partnerem, a zatem niewykluczone, iż choćby z tego tytułu ma dodatkowe środki, jakie przeznacza na zaspokojenie potrzeb małoletnich, mimo że taka partycypacja w tych wydatkach powinna obciążać apelującego.

Wysokość kosztów utrzymania małoletnich powodów uznana przez Sąd Rejonowy za uzasadnioną, pozostaje z kolei w zgodzie z zasadami doświadczenia życiowego. W świetle tych zasad na aprobatę zasługuje stanowisko, że wraz z wiekiem potrzeby dziecka wzrastają. Ustalona wyrokiem rozwodowym wysokość alimentów na rzecz małoletnich powodów z całą stanowczością nie jest zatem wystarczająca na zaspokojenie ich potrzeb. Od wyroku tego minął okres 3 lat. Małoletnia W. wkroczyła w okres wieku dojrzewania, który charakteryzuje się szczególnie szybkim wzrostem fizycznym, a z którym to związane jest także wzmożone łaknienie, konieczność częstej wymiany na większą garderoby. Wzrastają też potrzeby społeczne i kulturalne, a tym samym związane z tym koszty. Niewspółmiernie wyższe są wydatki na cele edukacyjne. Takiemu wzrostowi uległy także niewątpliwie analogiczne, usprawiedliwione potrzeby małoletniego K., który rozpoczął już naukę szkolną. Żadna z przedstawionych w pozwie potrzeb małoletnich powodów nie może być zatem pozbawiona waloru usprawiedliwionej. Co więcej, to matka małoletnich powodów zasadnie podnosiła, że apelujący łożąc na zakup takich sprzętów jak laptop, czy tablet zaspakaja takie potrzeby małoletnich, które są zbędne, a w miejsce których mógłby on łożyć większe kwoty na takie ich potrzeby, które muszą być zaspokojone.

Mając na uwadze powyższe nie można nadawać decydującego znaczenia temu, że większość wydatków wskazywanych przez powodów nie została wykazana rachunkami. Trudno byłoby wymagać, aby dla wykazania zakupu przykładowo wszystkich artykułów żywnościowych, czy ubrań koniecznym było przedkładanie paragonów. Zwłaszcza w przypadku tych pierwszych, które dla zachowania świeżości muszą być kupowane na bieżąco, powszechnie wiadomym jest, iż istotnym utrudnieniem życia codziennego byłoby zbieranie wszystkich dowodów zakupu i w związku z czym nie jest to co do zasady praktykowane.

Mając na uwadze powyższe za bezprzedmiotowe ocenić należy zarzuty naruszenia prawa materialnego. Apelujący, jak zostało przesądzone, nie zdołał podważyć przeprowadzonej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów oraz dokonanych na jej podstawie ustaleń faktycznych. W ich świetle nie ma natomiast wątpliwości co do tego, że od czasu ustalenia poprzedniego obowiązku alimentacyjnego potrzeby małoletnich wzrosły, a apelujący jest w stanie je zaspakajać co do kwot wskazanych w zaskarżonym wyroku.

Z tych wszystkich przyczyn apelacja podlegała oddaleniu, o czym orzeczono jak w sentencji na zasadzie art. 385 kpc.

(...)

(...)